

§79

**Granskning av skolans
arbete för kvalitet i
undervisningen i moderna
språk, Hortlax skola**

21BUN310

Huvudman: kommun@pitea.se
Rektor: anders.sandlund@pitea.se

2022-03-24
Dnr 2020:5416

Beslut

efter kvalitetsgranskning av skolans arbete för
kvalitet i undervisningen i moderna språk –
undervisning för kommunikativ förmåga vid
Hortlax skola i Piteå kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Hortlax skola. Syftet är att granska kvaliteten i några delar av undervisningen i moderna språk (i språken franska, spanska och tyska) – undervisning för kommunikativ förmåga inom ramen för språkval i grundskolan. Granskningen omfattar 30 grundskolor spridda över landet. Ett fåtal av skolorna erbjuder moderna språk via fjärrundervisning.

Granskningen ska besvara två frågeställningar:

1. I vilken utsträckning ger undervisningen i moderna språk eleverna möjlighet att utveckla kommunikativ förmåga (produktion och interaktion) så att de kan använda målspråket i olika sammanhang?
2. I vilken utsträckning skapar skolan förutsättningar för en undervisning av hög kvalitet som ger eleverna reella möjligheter att fullfölja sina studier i moderna språk?

Detta beslut avser Hortlax skola i Piteå kommun. Skolinspektionen har genomfört fyra lektionsobservationer i språken tyska, franska och spanska. Dessutom har intervjuer med elever, lärare och rektor genomförts. Granskningen genomfördes 7 och 8 februari 2022 av utredarna Lena Knutsson, Arne Hellmark och Anna Wide. Intervjuerna och lektionsobservationerna har sammanställts i ett protokoll som kommunicerats med huvudmannen. Protokollet ligger, tillsammans med inkommen dokumentation, till grund för detta beslut. De samlade iakttagelserna från alla skolor som ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. Rapporten är planerad att publiceras under december 2022.

Fakta om verksamheten

Hortlax skola är en kommunal högstadieskola i Hortlax belägen i Piteå kommun. Skolan har ca 280 elever i årskurserna sju till nio. På skolan finns det en fotbollsprofil dit elever från hela kommunen kan söka. Skolan leds av en rektor. Skolan erbjuder som moderna språk undervisning i spanska, tyska och franska. Det förekommer att elever väljer att avbryta studier i moderna språk eller att byta till ett annat modernt språk. De elever som inte läser moderna språk läser en kombination av ämnen svenska och engelska.

Läsanvisning

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen vilket beskrivs i bilaga 1 Bedömningsområden. Granskningens författningsstöd återfinns i bilaga 2. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar men att utvecklingsområden finns eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. Skolinspektionen begär också en skriftlig redovisning av åtgärder av skolan. Om Skolinspektionen bedömer att skolan uppfyller kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Hortlax skola i följande utsträckning:

Undervisningen ger elever möjlighet att utveckla kommunikativ förmåga i flera delar men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande delar:

- Rektorn behöver ge lärarna möjlighet till gemensam planering där de tillsammans ska kunna utveckla en gemensam undervisningsidé kring kommunikativ förmåga och hur den skulle kunna operationaliseras i klassrummet.
- Rektorn och lärarna behöver se till att lärarna i moderna språk löpande integrerar aspekter av interkulturell kompetens i sin undervisning.

Skolan skapar förutsättningar för en undervisning av hög kvalitet i flera delar men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att lärarna i moderna språk får förutsättningar för att se till att utbildningen vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 2022-10-01 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till: lena.knutsson@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2020:5416) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område. I slutet på varje område finns en sammanfattande bedömning.

Undervisningen ger elever möjlighet att utveckla kommunikativ förmåga

I detta område granskas om undervisningen i moderna språk ger eleverna möjlighet att utveckla en allsidig kommunikativ förmåga. Det handlar bland annat om att eleverna får möjlighet att formulera sig och samspela med andra i tal och skrift samt lära sig att anpassa sitt språk till olika situationer, syften och mottagare.

Lärarna har ingen tydlig gemensam undervisningsidé kring hur de ska arbeta med den kommunikativa förmågan på målspråket

Granskningen visar att lärarna strävar efter att med sin undervisning ge eleverna redskap för att kunna kommunicera på målspråken utifrån enskilda elevers förutsättningar. Lärarna har dock inte en gemensam idé kring hur eleverna ska utveckla en allsidig kommunikativ förmåga utan det skiljer sig åt mellan de olika språken. De behöver arbeta mer med att gemensamt planera och återkommande reflektera över det egna arbetet och tillsammans med sina kollegor och eleverna utveckla undervisningen. Lärarna behöver dessutom arbeta på ett medvetet sätt med klassrumsklimatet för att alla elever ska involveras i kommunikationen i klassrummet. Även innehållet i undervisningen kring interkulturell kompetens behöver utvecklas.

Undervisningsidén kring kommunikativ förmåga skiljer sig åt mellan språken

Under såväl genomförda lektionsobservationer som under lärarintervjun framkommer att i ett av språken är undervisningsidén kring kommunikativ förmåga mer ge-

nomtänkt och operationaliserad än i de andra språken. Under lärarintervjun framkommer att lärarna inte har en tydlig gemensam undervisningsidé kring hur de ska planera, organisera och genomföra undervisningen för att utveckla den kommunikativa förmågan på målspråket. Några av lärarna beskriver att det är viktigast att ligga på en grundläggande nivå i undervisningen med grammatik, uttal och ordföråd. Moderna språk-lärarna är med i samma ämneslag och har en del utbyte med varandra främst gällande bedömning, beskriver lärarna. De ger också varandra tips på lektionsuppgifter och bra program från utbildningsradion. Lärarna berättar att de har gemensamma ämneskonferenser med att det då oftast blir fokus på kärnämnen, svenska och engelska. Lärarna undervisar även i dessa ämnen. En lärare berättar att i det aktuella språket är de bundna till läroboken eftersom eleverna kan så lite, vilket hen jämför med engelska där eleverna är så duktiga att kan de lämna läroboken i undervisningen. Hen säger att det kan vara en strategi att arbeta med de ord som eleverna har och arbeta utifrån dem. En annan lärare säger att eleverna lätt kan bli sittande i övningsboken, eftersom eleverna behöver orden för att kunna börja producera. Det underlättar speciellt med en lärobok för eleverna som har det extra svårt, berättar lärarna. Om det är helt fritt så vet eleverna med svårigheter inte var de ska börja.

Lärarna berättar att det muntliga producerandet är svårare men att det också finns ett motstånd bland eleverna att skriva själva. Det är svårt för dem att fritt prata på målspråket för de kan inte så många ord. Eleverna kan inte heller så mycket grammatik och det är svårt för dem, så därför blir det mycket skrivande under lektionerna istället.

En elev berättar att deras lärare beskriver att de ska få lära sig och använda språket, på ett sätt som intresserar eleverna. Andra elever som läser ett annat språk säger att de ibland pratar om vad de ska använda språket till. Ytterligare andra elever säger att de inte pratar om sådant. Några elever säger att de läser moderna språk för meritpoängens skull. Några elever beskriver att det inte känns som att de läser moderna språk för att kunna använda språket utan enbart för skolan.

Rektorn anser att det får konsekvenser för undervisningen att elevgrupperna skiljer sig åt i storlek mellan språken. Det är svårare att få igång språket och dynamiken när det är få elever i grupperna, men å andra sidan är den individuella anpassningen är lättare. Rektorn ser utifrån sina lektionsbesök att kommunikativ förmåga alltid är en ingrediens i alla lektioner och kommunikation i någon form alltid finns med.

Under några lektionsobservationer hälsar läraren eleverna välkomna på målspråket och småpratar fritt med eleverna, som svarar på målspråket. Läraren använder områden som eleverna är intresserad av för att applicera grammatiken de pratat om, vilket tycks engagera eleverna i kommunikationen. Under andra lektionsobservationer är det mer ovanligt att läraren pratar på målspråket utan det är svenska som

dominerar. Några elever beskriver att läraren aldrig pratar målspråket med eleverna förutom när de vill ha hjälp med uttal. Eleverna beskriver att läraren bara säger "god morgon" och sådana kortare fraser på målspråket när de pratar fritt. Uppgifterna de får under lektionerna förklarar läraren på svenska, berättar eleverna vilket också Skolinspektionen observerar vid lektionsbesök.

Innehållet kring interkulturell kompetens behöver utvecklas

Vid skolinspektionens intervjuer och observationer framkommer att det ser olika ut i de olika språken när det gäller inslagen kring interkulturell kompetens. Till stor del är det innehållet och fakta från läromedel som styr de interkulturella inslagen.

I ett av språken arbetar eleverna med en stad där målspråket pratas. De lär sig om staden och hur människorna lever i den. Tidigare har de läst om hur skolan i målspråkslandet är och jämfört med sin egen vardag i Piteå. Nu arbetar eleverna med att föreställa sig hur vardagen och livet ser ut i staden. Eleverna beskriver att de tycker att det känns bra att ha läst och förstått saker ur invånarnas perspektiv, så att deras förståelse för andra ökar. En elev berättar att de lär sig mycket för att kunna resa. Flera elever har varit i spansktalande länder eller vill resa i framtiden.

Andra elever beskriver att läroboken och undervisningen tar upp sociala och historiska faktorer i områden där målspråket pratas. Några elever beskriver att ett vanligt moment under lektionerna kan vara att de arbetar med texter på målspråket som de lär sig utantill inför prov.

Det framkommer under elevintervjuer att det varierar mellan språket i vilken utsträckning eleverna kan se sig som framtida användare av målspråket. Några elever har tydliga bilder av att de kommer använda språket till exempel då de reser eller till att kommunicera bättre med släktingar medan flera elever anser att de läser bara för att det är ett ämne bland andra, inte för att de ska kunna använda det längre fram.

Lärarna beskriver att läroboken tar upp olika sfärer och områden där målspråket pratas, som till exempel tidigare kolonier. Då tas områdenas kultur och levnadssätt upp. Skolan har nyss bytt läromedel där de här aspekterna lyfts fram på ett bättre sätt än i tidigare läromedel, säger lärarna. Läromedlet har nu ett större fokus på slangord, vardagliga situationer, kulturella aspekter såsom exempelvis hur livet är i en stad i målspråkslandet. I ett av språken är det lätt att få tag på autentiskt material med koppling till verkligheten säger läraren.

Tidigare genomförde skolan språkresor, men det har försvunnit till följd av skolan inte längre har råd. Det var fantastiska år och eleverna blev väldigt inspirerade av det, säger lärarna. Det gav verkligen eleverna ett interkulturellt perspektiv. Nu finns det många digitala möjligheter, men det upplever inte lärarna som så framgångsrikt. Inget slår att få vara i ett målspråksland där språket pratas, säger lärarna. En

lärare hittar autentiskt material digitalt och en annan lärare berättar att de har använt digitala verktyg för att kunna gå runt i en stad för att ge eleverna en bild av hur det är där.

Angående interkulturell kompetens säger rektorn att undervisningen ofta innefattar att eleverna får dyka ned i städer och områden, där de får prata om hur vardagslivet ser ut och så vidare.

Återkoppling från eleverna används inte alltid för att utveckla undervisningen

Enligt eleverna efterfrågar lärarna sällan återkoppling från dem om innehållet i lektionerna. De upplever att innehållet är bestämt i och med att de arbetar utifrån läromedlet. Några elever beskriver att det alltid är samma upplägg på språklektionerna. De beskriver att de inte kan påverka undervisningen. De känner inte att de kan säga hur de vill ha det. I ett av språken berättar eleverna att de sällan får önska saker, men när de väl önskar så blir det ofta genomfört. Gällande elevinflytandet säger en lärare att om eleverna inte har så stor kunskap i och om språket så är det också svårt för dem att påverka undervisningen.

Andra elever beskriver att återkopplingen från eleverna sker integrerat i undervisningen. De brukar berätta vad de tycker om i undervisningen men ofta förstår läraren vad eleverna uppskattar utan att de behöver berätta. Det tar läraren sedan med sig in i planeringen. Läraren frågar om uppgifternas svårighetsgrad och läraren anpassar undervisningen efter det. Läraren stöttar och hjälper till för att eleverna verkligen ska förstå undervisningen och målspråket.

Rektorn beskriver att elevinflytandet är någonting som skolan i större utsträckning behöver tänka på och utveckla. Detta inte minst utifrån skolenkäten som visar att elevinflytandet inte är tillräckligt bra. Rektorn berättar att eleverna kan uttrycka att de vill att lärarna ska bestämma mer.

Arbetsformer kan utvecklas för att bättre stödja användande av målspråket

Granskningen visar att elevernas möjlighet att använda målspråket på ett vardagligt och verklighetsnära sätt varierar mellan språken. Vidare visar granskningen att undervisningen till delar tar sin utgångspunkt i elevernas förutsättningar och behov. Däremot visar granskningen att elevernas intresse ofta inte är en utgångspunkt för undervisningen och att möjligheten att få stöd i studierna i moderna språk är liten.

Eleverna berättar att de får möjlighet att använda målspråken i vardagsnära situationer exempelvis att kommunicera muntligt i par, mindre grupper och i helklass men att dialoger och samtal ofta är förberedda eller utgår från en mall. Det vanligaste när det gäller muntliga övningar är att eleverna pratar utifrån ett "manus" de själva producerat eller som finns i läroboken. I ett av språken beskriver eleverna att de sällan pratar målspråket utan det istället arbetar mycket med att skriva texter.

De hörövningarna som de har ibland blir då väldigt svåra, menar eleverna. De tänker att det vore en fördel att prata mycket på målspråket för då tror eleverna att de blivit bättre på språket. I ett annat språk berättar eleverna att det som de gör mest på lektionerna är att prata. De sitter två och två för att de ska kunna prata med varandra på målspråket under lektionerna. Eleverna beskriver att de får och kan prata fritt på målspråket utan att förbereda sig. Läraren hjälper till så att alla får prata, säger eleverna.

I undervisningen pratar lärarna ibland om vad de ska använda språket till, säger några elever. Andra elever säger att de inte alls pratar om sådant. Några elever säger att de läser moderna språk för meritpoängens skull. I ett av språken beskriver eleverna att det inte känns som att de läser moderna språk för att kunna använda språket.

Lärarna beskriver att de nyligen har bytt läromedel, vilket har fått positiva effekter på elevernas användande av målspråket. Det nya läromedlet har större fokus på slangord, vardagliga situationer och kulturella aspekter. Gällande autentiskt material på målspråket beskriver några av lärarna att det beror på läromedlet. Men de flesta läromedel tar upp liknande innehåll – som att beställa mat, köpa kläder och liknande. En av lärarna beskriver att det är en utmaning i och med att läromedel snabbt blir inaktuella. I ett av språken anser läraren att det är lätt att få tag på riktigt autentiskt material med koppling till verkligheten genom digitala kanaler såsom filmer, serier och musik.

Eleverna berättar att läraren tar reda på vad eleverna behöver genom att gå runt och kontrollera hur eleverna arbetar och frågar vad de behöver. Även proven är viktiga för då kan läraren ta reda på vad eleverna förstår, berättar eleverna. Alla elever beskriver att lärarna är bra på att hjälpa och ge stöd under lektionerna och att hjälpa dem vidare. Lärarna ger utmaningar för de elever som skulle behöva det, säger eleverna. I ett av språken kan läraren ge utmaningar om det skulle behövas, men ingen har kommit så långt, beskriver eleverna. I ett annat språk skriver läraren alltid upp extrauppgifter som eleverna kan göra om de har hunnit klart med de vanliga uppgifterna.

En del elever säger att om de ligger efter så får de klara sig själva och läraren uppmanar dem att plugga hemma. Det blir svårt att klara av, säger eleverna. Om de halkar efter i ett område, så halkar man lätt efter i hela boken, beskriver eleverna. Lärarna hjälper dem med det de arbetar med på lektionen och försöker tydliggöra vad eleverna behöver arbeta med. Något mer stöd finns knappast att få, beskriver eleverna.

En lärare säger att hen involverar eleverna i hur de ska lägga upp planeringen. Ett exempel är att de kan arbeta utifrån någon autentisk film eller tv-program, beskri-

ver läraren. En annan lärare beskriver att det är svårt för eleverna att påverka undervisningen eftersom eleverna inte har så stor kunskap. De blir på så sätt mer bundna till läroboken.

Lärarna ger eleverna strategier och vägledning då språkkunskaperna inte räcker till

Granskningen visar att lärarna på olika sätt hjälper eleverna att hitta strategier för hur de kan hitta ord på målspråken och därmed göra sig förstådda då målspråket inte räcker till.

Eleverna beskriver att de utgår från de ord som de redan kan när de pratar. Eleverna beskriver även de kan titta i en ordbok för att hitta rätt ord. De beskriver också att de har fått lära sig färdiga formuleringar som kan vara bra att kunna. Vid flera av lektionsobservationerna skriver lärarna formeluttryck och ord som eleverna kan behöva vid konversationsövningar.

Skolinspektionen observerade att en lärare använde gester när eleverna inte förstod istället för att växla över till svenska. Eleverna bekräftar att det är ett sätt att komma vidare när språket inte räcker till, som läraren använder och som de lärt sig att de kan använda. Detta sker exempelvis genom att lärarna skriver upp ord och begrepp på tavlan som är stödjande för eleverna när de genomför sina arbetsuppgifter och att lärarna uppmuntrar pararbeten där eleverna, oftast under lärarnas ledning, utgör stöd och hjälp för varandra.

Lärarna beskriver att de ofta skriver fraser och formleruttryck på tavlan. En annan strategi lärarna beskriver är att lära eleverna att de kan förenkla språket och utgå ifrån det när de kommunicerar. På engelska kan eleverna ofta "prata runt" ett ord som de inte hittar, men det är svårare i moderna språk eftersom elevernas ordförråd är så litet. Läraren säger att det också är viktigt att förmedla till eleverna att det viktiga är att de gör sig förstådda.

En lärare beskriver att det är svårt att lära ut sådana strategier. Istället försöker hen förmedla till eleverna att de ska få panik om de inte förstår eller om de fastnar. Eleverna kanske inte förstår nu utan kommer att göra det först i nian.

En annan lärare beskriver istället att hen försöker förmedla till eleverna att de inte ska ha så höga krav på sig själva och att de inte kanske kommer att kunna uttrycka allt på det sättet som de egentligen vill uttrycka det på just nu. Istället ska de fokusera på det de kan och utgå från det. Eleverna beskriver att läraren brukar ge dem öppna frågor som ingångar och som eleverna sedan får utveckla själv utifrån det. Läraren ger en grund som de kan utveckla sina svar ifrån.

Lärarna förebygger till viss del talängslan och uppmuntrar delvis användningen av målspråket

Granskningen visar, att lärarna till viss del arbetar aktivt för att eleverna inte ska vara ängsliga och för att de ska våga uttrycka sig i klassrummet men det ser olika ut

i de olika språken. Lärarna behöver arbeta mer förebyggande och undanröja hinder relaterade till klassrumsklimatet för att alla ska våga kommunicera på målspråket.

Några elever beskriver att det känns tryggt att prata på målspråket i klassrummet. Det är bra och trygg stämning som gör att de vågar prata. Om någon skrattar, så skrattar alla. Det är aldrig "elakt skratt". Det är härlig stämning i klassen. Eleverna kommer inte ihåg att läraren har gjort något för att de ska våga prata. Under språklektionerna är det ingen som helt tyst på, säger eleverna. Eleverna beskriver att läraren aldrig blir sur om man gör fel, läraren ser det man *kan* istället för det man *inte kan*, berättar eleverna. Läraren uppmanar eleverna att skriva eller säga det som de kan. Lärarens förhållningssätt speglar av sig i att vi vågar prata, tror eleverna. Man tänker inte på att man säger fel, säger en annan elev. Det känns naturligt att prata i klassrummet, säger de eleverna. Vissa elever räcker upp handen, andra inte. Läraren fördelar ordet även till elever som inte räcker upp handen. Vid en av observationerna ställer läraren frågor till eleverna som uppmuntrar till reflektion. Ibland tydliggör hen uttal på ett överdrivet sätt, som gör att hen och eleverna skrattar tillsammans.

Andra elever berättar att vissa elever pratar men det finns andra elever som inte har sagt ett ord på målspråket. Att lära sig språket hade varit en fördel för att våga prata men nu lär de sig inte språket, säger en elev. Alla elever är överens om att de elever som är bättre på språket än andra elever pratar mer. Om de säger något fel då blir de tysta efter det, beskriver en elev. I ett annat klassrum får alla elever prata beskriver eleverna men ibland pratar de på målspråket och ibland på svenska.

Lärarna uttrycker att det är mindre känsligt för eleverna att ge och ta respons på skriven text, snarare än vid muntliga situationer. I moderna språk är det inte så stor nivåskillnad mellan eleverna som i engelska och det gör att eleverna känner sig tryggare och vågar mer. En lärare beskriver att hen försöker byta platser i klassrummet så att alla elever lär känna varandra vilket ökar tryggheten. En lärare säger att vid längre pratuppgifter så blir det ansträngande för eleverna. De känner sig inte alltid trygga med att prata med alla elever.

En av lärarna beskriver att hen aldrig uttrycker att elever gjort fel, utan bara uppmuntrar och är positiv. Men om eleven uttrycker sig knapphändigt kanske läraren lurar ur eleven att uttrycka sig lite mer genom att ställa frågor och uppmuntra. En del av att våga prata för eleverna är att repetera konstruktioner, att nöta ord och fraser, berättar läraren. Men det är väldigt viktigt att få eleverna att se syftet med nötrandet, att få dem att se att syftet är att kunna prata, skriva och kommunicera på målspråket. Det är väldigt viktigt att eleverna ser det sambandet, säger läraren, för att vara motiverade att fortsätta arbeta med språket.

Rektorn säger att gruppstorleken kan påverka genom att det kan bli enklare i de större grupperna. I mindre grupper kan det bli mer utpekande att prata. Rektorn beskriver att elever i alla lektioner och ämnen har fasta platser så att alla ska känna sig trygga och ha en plats i klassrummet.

Skolinspektionen rekommenderar rektorn att tillsammans med lärarna arbeta för att få till ett tillåtande klassrumsklimat som ger alla elever goda förutsättningar till att interagera med varandra och läraren i undervisningen på målspråket. Lärarna behöver aktivt arbeta med att välja arbetsformer och arbeta förebyggande och undanröja hinder relaterade till klassrumsklimatet. Alla elever behöver känna att de vill och vågar använda sig av målspråket så att de kan förstå och tolka innehållet och kommunicera.

Sammanfattande bedömning av området:

Skolinspektionen bedömer att undervisningen i flera delar ger eleverna möjlighet att utveckla kommunikativ förmåga men att det finns utvecklingsområden.

Lärarna har inte en gemensam undervisningsidé som är bärande för undervisningen – att språkundervisningen ska gå ut på att kommunikation på målspråket är central. De metoder och arbetssätt lärarna använder är inte tillräckliga för att utveckla den kommunikativa förmågan till exempel genom att i det vardagliga arbetet i autentiska situationer öka elevernas ordförråd. De arbetar inte på ett gemensamt genomtänkt sätt för att utforma en undervisning med utgångspunkt i utvecklandet av elevernas interkulturella kompetens. Genom språket kan verkligheten förstås och språkliga och kulturella skillnader kommer till uttryck i variationer i hur människor tänker och förstår omvärlden. Återkoppling från eleverna används inte alltid för att utveckla undervisningen. I klassrummet arbetar inte alla lärare aktivt och medvetet med att få till ett tillåtande klimat där eleverna vågar tala och uttrycka sig.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver ge lärarna möjlighet till gemensam planering där de tillsammans ska kunna utveckla en gemensam undervisningsidé kring kommunikativ förmåga och hur den skulle kunna operationaliseras i klassrummet.

Skolinspektionens granskning visar att undervisningen inte fullt ut ger eleverna möjlighet att utveckla kommunikativ förmåga så att de kan använda målspråket i olika sammanhang. Det handlar om att eleverna ska få möjlighet att formulera sig och samspela med andra i tal och skrift och att kunna anpassa sitt språk till olika situationer, syften och mottagare. Eftersom undervisningsidén kring kommunikativ förmåga inte är genomtänkt och planerad utifrån en analys av styrdokument och reflektion tillsammans med kollegor behöver lärarna ges möjlighet till att utveckla detta. I detta arbete ingår att tillsammans med kollegor och elever reflektera över

hur undervisningen genomförs och hur den ytterligare kan utvecklas. Ämneskonferenserna ger visserligen utrymme för att utbyta idéer men några mer strukturerade diskussioner har inte genomförts.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn tydliggör förväntningar på, och ser till att lärarna får möjlighet till att gemensamt diskutera och planera för att utveckla en gemensam idé kring kommunikativ förmåga.

- Rektorn och lärarna behöver se till att lärarna i moderna språk löpande integrerar aspekter av interkulturell kompetens i sin undervisning.

Granskningen visar att lärarna till delar arbetar med att stärka den interkulturella kompetensen hos eleverna men detta arbete skulle ytterligare kunna stärkas om eleverna fick arbeta mer med hur människor i de olika områden där målspråket talas lever och tänker. Genom att i högre utsträckning utgå från elevernas intresse och till exempel använda autentiska situationer, texter eller andra uttrycksformer som på olika sätt kopplar till kulturer och levnadssätt där målspråket används skulle elevernas intresse och motivation kunna stärkas.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn ger lärarna möjlighet att i högre utsträckning tar reda på och utgå från områden som eleverna är nyfikna på och på så sätt utveckla elevernas inflytande över undervisningen. Lärarna behöver i sin undervisning löpande integrera interkulturella aspekter och att se till att de områden eleverna arbetar med och det material som erbjuds ger eleverna möjlighet att reflektera över livsvillkor, samhällsfrågor och kulturella företeelser.

Skolan skapar förutsättningar för en undervisning av hög kvalitet

I detta område granskas skolans arbete för att skapa förutsättningar för hög kvalitet i undervisningen i moderna språk. Detta för att studierna i moderna språk ska förbli attraktiva och ge eleverna förutsättningar att fullfölja sina studier.

Moderna språk har i vissa avseenden inte likvärdig status som andra ämnen

Granskningen visar att rektorn är engagerad i undervisningen och skaffar sig insikter och kännedom om den genom att besöka lektioner och se hur lärarna arbetar pedagogiskt. Rektorn ger däremot inte tillräckligt stöd för att lärarna ska ha möjlighet utveckla undervisningen utifrån forskning och beprövad erfarenhet. De har saknat ämnesdidaktisk fortbildning som skulle kunna stödja det.

Moderna språk har i huvudsak likvärdig status som andra ämnen

Rektorn visar ett tydligt engagemang för undervisningen i moderna språk genom att göra lektionsbesök och följa upp kvaliteten i undervisningen. Uppföljningen är på en generell nivå, exempelvis hur lärarna arbetar med pedagogiska metoder och struktur i undervisningen, beskriver rektorn. Det är på liknande sätt i alla ämnen, inte på detaljnivå utan en mer övergripande nivå. Lärarna i moderna språk har samma förutsättningar för sitt ämne som andra lärare och lärarna anser att lektionerna i moderna språk ligger på bra positioner i schemat. Rektorn har en tydlig bild av undervisningen tack vare sitt marknära arbetssätt, säger lärarna. Hen begär in samma uppgifter i moderna språk som hen gör i exempelvis engelska.

Lärarna i moderna språk är alla behöriga och arbetar inte på någon annan skola vilket underlättar samarbetet, berättar rektorn. Enligt lärarna är skolan en attraktiv arbetsplats och många lärare söker utlysta tjänster, vilket leder till en hög behörighet hos lärarna. Språklärarna är med i samma arbetslag men moderna språklärarna undervisar även i andra ämnen. När de deltar i ämneskonferenser blir det ofta fokus på kärnämnen, svenska och engelska. När rektorn ger dem i uppdrag att diskutera något så är det samma diskussionsfrågor för alla språken. I de språk där det finns två lärare samarbetar de med varandra, men i ett språk finns endast en lärare som inte har något utbyte med språklärare i samma språk. Alla moderna-språklärarna diskuterar något om bedömning och har lite utbyte, beskriver lärarna.

Rektorn beskriver att de går ut till eleverna i årskurs fem om att de ska välja modernt språk. De har minskat tydligheten gällande att det finns möjlighet att välja bort moderna språk. Informationen är nu formulerat på ett annat sätt för att få fler att läsa moderna språk och att höja ämnets status. Lärarna beskriver att det ofta är elever som har läs- och skrivsvårigheter som väljer bort moderna språk. I nian har det dock varit fler elever som gör omval av andra anledningar beskriver lärarna. Det är även fler pojkar än flickor som väljer bort moderna språk. Eleverna beskriver att de känner till att moderna språk ger högre meritvärde. Statusen för språken känns likvärdigt uttrycker eleverna. Undervisningen i moderna språk är viktig, men det kärnämnen svenska, engelska matematik är viktigare för att komma in på gymnasiet.

Arbetet för att säkra kompetens till undervisningen i moderna språk behöver utvecklas

Granskningen visar att lärarna i moderna språk är legitimerade men får olika tillgång till kompetensutveckling. Detta då det endast är på eget initiativ som de kan anmäla sig till kompetensutveckling men det sker sällan och är inte styrt av rektorn. Den tid lärarna har till gemensam planering kopplas inte till forskning och beprövad erfarenhet utan ägnas till stor del åt praktisk planering och att delge varandra tips och idéer.

Enligt lärarna och rektorn är den kompetensutveckling som lärarna har fått ta del av ämnesövergripande och allmändidaktisk, till exempel specialpedagogik för lärande. Samtliga språklärare har genomgått Läsluftet och Lyftet för specialpedagogik under de senaste sex åren. Bägge lyften har påverkat undervisning på fantastiska sätt, uttrycker lärarna och gav dem en rejäl skjuts framåt. På mer övergripande nivå har tre nya förstelärare utsetts och de kommer att fokusera på forskningsbaserade ingångar i övergripande aspekter, så som motivation. En av de nya förstelärarna är också moderna språk-lärare, berättar rektorn.

Lärarna har inte tagit del av någon ämnesdidaktisk fortbildning riktad till moderna språk kopplad till forskning och beprövad erfarenhet. Kommunen har haft någon enstaka samling för moderna språk-lärare, exempelvis angående bedömning och liknande. Enligt rektorn har huvudmannen skurit ned på fortbildningen och det finns ingen tydlig tanke kring moderna språk från huvudmannen sida. Det är framför allt i kärnämnen som huvudmannen ger stöd. Huvudmannen ger inte förutsättningar, exempelvis genom att arrangera skolövergripande moderna språk-samverkan. Det är lärare eller rektorn som själva får ta initiativ till att arrangera sådana.

Lärarna i moderna språk samarbetar i ämneslärarkonferenser, där de pratar med varandra men att freda tid till moderna språk är svårt eftersom de även undervisar i andra ämnen. Lärarna pratar inte så mycket med varandra om de respektive språken på systematisk nivå utan det sker mer informellt. Vi har inte så mycket fortbildning att prata om, säger lärarna. Angående utveckling av undervisningen kopplat till forskning och beprövad erfarenhet, så säger lärarna att de är långt ifrån forskningen.

Arbetsätt för att främja att fler elever fullföljer sina studier i moderna språk

Granskningen visar att det främst är elever som har svårigheter att nå kunskapskraven i andra ämnen som väljer bort ämnet moderna språk till förmån för svenska eller engelska. Det sker ingen systematisk uppföljning varför elever inte fullföljer studier i moderna språk. Fler pojkar än flickor väljer bort moderna språk och det sker fler avhopp mot slutet av högstadiet.

Eleverna beskriver att de som valt att läsa engelska istället för moderna språk har nog gjort det för att de har svårigheter i engelska. Några elever tror att omval kan göras för att språket är för svårt. De beskriver att de som har slutat inte hade så bra betyg och hade svårt att klara undervisningen i moderna språk. En del elever beskriver att de inte fått det språk som de helst velat ha och därför är det svårt att vara motiverade att fortsätta språkstudierna. Moderna språk är ett tungt ämne, säger eleverna, med mycket läxor som tar mycket tid och kraft. I slutet av högstadiet blir det viktigare med betygen inför gymnasievalet och därför hoppar fler elever av då, beskriver eleverna.

Rektorn berättar att hen försöker utmana lärarna med att "kan det vara så att moderna språk behöver vara bredare i hur undervisningen för att även fånga upp de som presterar sämre, så att man inte ska straffas ut även om det finns möjlighet att

välja bort?” Rektorn beskriver att hen arbetat tillsammans med lärarna för att inte lägga lägstanivån i undervisningen för högt. Det har fått konsekvenser för undervisningen, framför allt genom att den individuella anpassningen har ökat. Innan denna förändring var det kanske generellt högre nivå i undervisningen och resultaten, nu är det högre andel elever som hänger i med moderna språk. Undervisningen har behövt justeras till följd av detta och ”vidgats”. Konkret har det inneburit att individanpassningen ökat, inklusive läxornas omfattning. Lärarna ger mer stöd nu och arbetar med att göra eleverna mer motiverade och engagerade.

Skolan är ganska strikt med vilka som får byta till extraengelska, vilket har gett en större spännvidd i klassrummet, säger lärarna. Det gör att läraren måste anpassa uppgifter till elevernas nivå i högre grad. Därför är det viktigt att de repeterar på lektionerna, säger en av lärarna.

Rektorn beskriver att på grund av det finns ett val att välja bort ämnet, så är omval från moderna språk det första som eleverna tänker på när det är tungt i allmänhet i skolan. Det är inbyggt i systemet, att det är ett val att de kan välja bort. Rektorn beskriver att de försöker bromsa bortvalet. Ibland när föräldrarna trycker på och eleverna absolut inte vill fortsätta studier i moderna språk då går skolan med på att eleven får välja bort, beskriver rektorn. Elever kan ha F i ämnet utan att de väljer om. Att de har F beror ofta på motivationsbrist och brist på engagemang snarare än svårigheter i att nå kunskapskraven. Då kan skolan ge stöd i tid och motivation, men dessa förutsättningar är av annan art än det som skapar grunden för särskilt stöd, beskriver rektorn. Omval görs sällan när eleven har minst E i moderna språk.

Lärarna beskriver att det ofta är elever som har läs- och skrivsvårigheter som väljer bort moderna språk. I årskurs nio sker det fler omval av andra anledningar än läs- och skrivsvårigheter, beskriver lärarna. Lärarna beskriver att skolan har tittat lite på genusfrågor, exempelvis har de fått i uppdrag från rektorn att reflektera kring hur de tilltalat flickor respektive pojkar. Det är ett ämne som har diskuterats i hela lärarkollegiet, säger lärarna. Men lärarna kan inte komma på konkreta insatser eller åtgärder kopplade till det.

Lärarna beskriver att om moderna språk blir obligatoriskt så behöver de organisera om ämnet totalt, utifrån aspekter såsom särskilt stöd. Men lärarna lyfter även fram att de har haft elever som klarat av franskan men som nästan inte alls av engelskan. De beskriver en elev som halkade efter från början i engelskan, men i franskan kunde hen ”börja om” och med från början och lyckades i och med det till och med få ett starkt C i betyg.

Extra anpassningar görs i moderna språk. Men särskilt stöd ges inte i så hög grad inom moderna språk, beskriver rektorn. Rektorn beskriver att skolan har något enstaka särskilt stöd i moderna språk. Detta eftersom elever som har behov av det hellre hamnar i att göra omval. Inte sällan trycker föräldrarna på för att eleverna ska välja omval. Om ämnet skulle bli obligatoriskt skulle den möjligheten försvinna

och då skulle kanske särskilt stöd inom ämnet öka i omfattning, tror rektorn. Rektorn berättar att en av skolans resurslärare kan spanska, men ingen kan franska eller tyska. Att ämneskunskapen saknas ger effekter, det försvårar förutsättningar för att kunna ge särskilt stöd i moderna språk, resonerar rektorn. Moderna språk lärarna får allmän pedagogisk vägledning från resurslärare, men inte ämnesdidaktiskt stöd.

Gällande individuell anpassning av undervisningen, stöd och utmaningar beskriver lärarna att det är en utmaning för dem. De beskriver att de nog aldrig har tagit in resurspersonal i moderna språk, det finns det inte utrymme för. Men, beskriver lärarna, de har nog inte heller efterfrågat det, de har inte tänkt tanken på att ha resurspersonal i moderna språk-undervisningen. Lärarna beskriver att de i och för sig har provhjälp och hjälp för dyslektiker till exempel, med att arbeta om och anpassa prov till exempel. Lärarna beskriver att extra anpassningar görs på moderna språk utifrån elevernas behov. Lärarna beskriver att de har upplevt något enstaka fall av elev som har särskilt stöd i moderna språk – då har de ofta "tagit med det" från en annan skola. Men lärarna beskriver att om de skulle begära särskilt stöd skulle de säkert få det. Lärarna beskriver dock att särskilt stöd är svårt att ge i moderna språk, om speciallärare eller – pedagog inte har ämneskunskaper i målspråket, vilket är mycket svårt att få tag i.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn tillsammans med lärarna gör en analys av varför elever avbrutit sina studier i moderna språk för att se om det finns en koppling mellan stödbehov och avhoppet. Vidare förutsätter Skolinspektionen att skolan härnäst betraktar moderna språk som likvärdigt med övriga ämnen när det gäller att ge eleverna extra anpassningar och stöd.

Sammanfattande bedömning av området:

Skolinspektionens bedömning är att moderna språk huvudsakligen har likvärdig status med andra ämnen. Granskningen visar att det främst är elever som har svårigheter att nå kunskapskraven i andra ämnen som väljer bort ämnet moderna språk till förmån för svenska eller engelska. Det framkommer att fler pojkar än flickor väljer bort språk och det är fler elever i slutet av högstadiet som hoppar av sina studier i moderna språk. Det sker däremot ingen systematisk uppföljning varför elever inte fullföljer studier i moderna språk. Lärarna har tillhörighet i arbetslag och ämneslag men i det gemensamma arbetet behöver kopplingen till forskning och beprövad erfarenhet utvecklas.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver se till att lärarna i moderna språk får förutsättningar för att se till att utbildningen vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Skolinspektionens granskning visar att alla lärare som undervisar i moderna språk är behöriga men att lärarnas förutsättningar för att ta del av aktuell forskning och studier relaterat till ämnet moderna språk, är begränsade. Ämneskonferenser ger visserligen utrymme för att utbyta idéer men några mer strukturerade diskussioner har inte genomförts. I detta arbete ingår att reflektera tillsammans med kollegor och elever över hur undervisningen genomförs och hur den ytterligare kan utvecklas.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tydliggör förväntningar på lärarna och ser till att de får reella möjligheter till att delta i gemensam kompetensutveckling, såsom exempelvis Skolverkets kompetensutveckling Språksprånget. I ett sådant sammanhang kan lärarna gemensamt kritiskt granska, pröva och utveckla sin undervisning och utgå från forskning och beprövad erfarenhet i undervisningen. Skolverkets kompetensutvecklingsinsats, språksprånget, bygger på en kollegial samverkan. Ovanstående utvecklingsområde gällande en gemensam undervisningsidé kring kommunikativ förmåga, kan därför med fördel kopplas ihop med detta utvecklingsområde.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Mirzet Tursunovic

I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även Lena Knutsson utredare (föredragande) och Arne Hellmark utredare deltagit.

Bilaga 1: Bedömningsområden

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av framtagna kvalitetskriterier, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet.

Inom respektive frågeställning granskas följande:

Frågeställning 1: I vilken utsträckning ger undervisningen i moderna språk elever möjlighet att utveckla kommunikativ förmåga (produktion och interaktion) så att de kan använda målspråket i olika sammanhang?

1. Undervisningsidé kring kommunikativ förmåga på målspråket
2. Arbetsformer och stöd för användande av målspråket
3. Vägledning och arbetssätt för att pröva strategier då språket inte räcker till
4. Klassrumsklimat för att förebygga talängslan och uppmuntra användning av språket

Frågeställning 2: I vilken utsträckning skapar skolan förutsättningar för en undervisning av hög kvalitet som ger elever reella möjligheter att fullfölja sina studier i moderna språk?

1. Likvärdig status kring undervisningen i moderna språk
2. Arbete för att säkra kompetens till undervisningen i moderna språk
3. Förutsättningar för fjärrundervisning i moderna språk (endast för skolor med fjärrundervisning)
4. Arbetssätt för att främja att fler elever fullföljer studier i moderna språk

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: (<https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/pagaende-inspektioner/skolans-arbete-for-kvalitet-i-undervisningen-i-moderna-sprak--undervisning-for-kommunikativ-for-maga/>)

Bilaga 2: Författningsstöd

Enligt **skollagen**¹ ska elever i grundskolan erbjudas undervisning i moderna språk. I **skolförordningen**² anges under vilka förutsättningar som undervisning ska erbjudas och anordnas i språken franska, spanska och tyska. Under vissa förutsättningar får fjärrundervisning anordnas i ämnet moderna språk i grundskolan (10 kap 4 och 8 §§ och 21 kap 2-5 §§ skollagen, 5 a kap. 2-4 §§ och 9 kap. 5-7 skolförordningen).

Frågeställning 1

Enligt **skollagen** ska det i utbildningen i grundskolan tas hänsyn till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. I skollagen föreskrivs att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Vidare anges i skollagen att elever i grundskolan ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Av skollagens framgår också att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Av **skolförordningen** framgår att eleverna genom strukturerad undervisning ska ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen. Av **läroplanen** framgår att skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning. Vidare anges i läroplanen att läraren ska ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande samt stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan. Därtill framgår av läroplanen att läraren tillsammans med eleverna ska planera och utvärdera undervisningen. Av läroplanen framgår också att rektorn har ansvaret för skolans resultat och, inom givna ramar, har ett särskilt ansvar för att skolans arbetsmiljö utformas så att alla elever, för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, ges aktivt lärarstöd och får tillgång till och förutsättningar att använda läromedel av god kvalitet (1 kap. 4-5 §§, 3 kap 2 § och 5 kap 3 § skollagen, 5 kap. 2 § skolförordningen, Lgr11; 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande).

Av **kursplanen**³ för ämnet moderna språk framgår att undervisningen i moderna språk syftar till att bland annat ge eleverna möjlighet att utveckla en allsidig

¹ Skollag (SFS 2010:800)

² Skolförordning (SFS 2011:185)

³ Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, Kursplaner, 5.6 Moderna språk.

kommunikativ förmåga. Denna förmåga innebär att förstå talat och skrivet språk, att kunna formulera sig och samspeja med andra i tal och skrift och att kunna anpassa sitt språk till olika situationer, syften och mottagare. I den kommunikativa förmågan ingår även språklig säkerhet och att kunna använda olika strategier för att stödja kommunikationen och lösa problem när språkkunskaperna inte räcker till⁴ (Lgr11; Kursplaner, 5.6 Moderna språk).

Frågeställning 2

I **skollagen** föreskrivs att det pedagogiska arbetet vid skolenheten ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas och ansvarar för att kvalitetsarbete vid skolenheten genomförs. I **läroplanen** anges att rektor ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Vidare har rektorn, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans de behöver och att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen (2 kap. 9 § och 4 kap. 4 § skollagen, Lgr 11; Varje skolas utveckling, 2.8 Rektors ansvar).

En elev i grundskolan ska enligt **skollagen** ges extra anpassningar om det befaras att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Särskilt stöd i grundskolan ska ges elever på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Av **läroplanen** framgår att alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Vidare framgår att rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver (3 kap 5 och 7-10 §§ skollagen, Lgr; 2.2 Kunskaper, 2.8 Rektors ansvar).

⁴ Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet ändras den 2 juli 2021 genom förordning SKOLFS 2021:5 som tillämpas första gången på utbildning från och med höstterminen 2022 (Lgr22).

Bilaga 3: Mall för huvudmannens redovisning

Detta formulär kan användas som stöd för er när ni redovisar hur ni har arbetat med de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat i samband med den regelbundna kvalitetsgranskningen.

Redovisningen av vidtagna åtgärder ska fastställas av huvudmannen.

Utvecklingsområde: Rektorn behöver ge lärarna möjlighet till gemensam planering där de tillsammans ska kunna utveckla en gemensam undervisningsidé kring kommunikativ förmåga och hur den skulle kunna operationaliseras i klassrummet.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur skolenhetens/verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:
Beskriv de effekter som eventuellt förväntas på längre sikt:
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?

Utvecklingsområde: Rektorn och lärarna behöver se till att lärarna i moderna språk löpande integrerar aspekter av interkulturell kompetens i sin undervisning.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur skolenhetens/verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:
Beskriv de effekter som eventuellt förväntas på längre sikt:
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?

Utvecklingsområde : Rektorn behöver ge lärarna i moderna språk förutsättningar för att se till att utbildningen vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur skolenhetens/verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:
Beskriv de effekter som eventuellt förväntas på längre sikt:
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?

Hortlaxskolans redovisning av förbättringsåtgärder utifrån tematisk kvalitetsgranskning av Moderna språk

Utvecklingsområde: Rektorn behöver ge lärarna möjlighet till gemensam planering där de tillsammans ska kunna utveckla en gemensam undervisningsidé kring kommunikativ förmåga och hur den skulle kunna operationaliseras i klassrummet.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Ärendet har lyfts med berörda lärare vilket har lett till konkreta förslag som ska initieras ht 2022. I augusti 2022 kommer en fortbildningsinsats (Skolverkets Språksprånget) inledas. Samtliga språklärare deltar i denna där syftet är att öka kompetens men även att skapa tydligare rutiner/struktur för regelbundna träffar med fokus på lärandet i moderna språk. Träffarna kommer ske i form av kollegialt lärande och är schemalagda så till vida att det är avsatt tid ca 10-12 tillfällen/termin (onsdagar). Slutmålet med fortbildningsinsatsen är att pedagogerna ska ha en mer homogen syn på hur undervisningen ska ske.

Beskriv hur skolenhetens/verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:

Då insatsen i skrivande stund ej är påbörjad så går det inte heller specifikt uttala sig om kvaliteten utvecklats eller ej. Effekten av fortbildningsinsatsen kan vi nog se tydligare en bit in under höstterminen.

Beskriv de effekter som eventuellt förväntas på längre sikt:

På längre sikt så tänker vi oss att de rutiner som skapas i samband med fortbildningsinsatser består vilket i sin tur leder till en högre kvalitet.

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

I nuläget inga ytterligare åtgärder eftersom fortbildningsinsatsen kommer ta ca 1-1,5 år att genomföra.

En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?

Beslutet har återkopplats muntligt till eleverna, dock så har det förenklats något så att det var mer greppbart för eleverna.

Utvecklingsområde: Rektorn och lärarna behöver se till att lärarna i moderna språk löpande integrerar aspekter av interkulturell kompetens i sin undervisning.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Precis som föregående utvecklingsområde så är vår förhoppning att Språksprånget kommer att ge oss de verktyg som behövs för att arbeta mer med autentiska lärsituationer. Språksprånget innehåller ett antal moduler där bland annat en modul handlar om just språk och interkulturalitet. En del i denna modul behandlar interkulturella möten där man får tips och råd gällande hur interkulturella möten kan integreras i undervisningen, något som på sikt kan utmynna i exempelvis internationella samarbeten.

Beskriv hur skolenhetens/verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:

Samma svar som tidigare; Då insatsen i skrivande stund ej är påbörjad så går det inte heller specifikt uttala sig om kvaliteten utvecklats eller ej. Effekten av fortbildningsinsatsen kan vi nog se tydligare en bit in under höstterminen.

Beskriv de effekter som eventuellt förväntas på längre sikt:

Även här samma svar som tidigare; På längre sikt så tänker vi oss att de rutiner som skapas i samband med fortbildningsinsatser består vilket i sin tur leder till en högre kvalitet.

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Inga i nuläget.

En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?

Samma svar här; beslutet har återkopplats muntligt till eleverna, dock så har det förenklats något så att det var mer greppbart för eleverna.

Utvecklingsområde: Rektorn behöver ge lärarna i moderna språkförutsättningar för att se till att utbildningen vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

I och med att vi använder Skolverkets moduler för att utveckla lärandet så är också kopplingen till forskning väldigt tydlig. Med detta så tänker jag också att undervisningen på ett tydligare sätt vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Med fortbildningsinsatsen så tänker jag att lärarna får den input som behövs samt att de också får syn på sin egen undervisning genom att på ett strukturerat sätt reflektera över den och på så sätt ställa sig frågan; varför gör jag på det här sättet?

Beskriv hur skolenhetens/verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:

Samma svar som tidigare; insatsen inleds nu vilket gör att det är svårt att se huruvida kvaliteten har utvecklats eller ej.

Beskriv de effekter som eventuellt förväntas på längre sikt:

På längre sikt så tänker vi oss, precis som övriga utvecklingsområden, att de rutiner och den kunskap som erhålls via fortbildningsinsatsen, kommer att höja kvaliteten. I nuläget så anser vi att fortbildningsinsatsen kommer att ta mycket tid i anspråk vilket gör att vi också bör vara observanta över hur mycket lärarna kan belastas. Men, om vi ser att utrymme finns så bör vi också se över möjligheten att ytterligare spetsa till kompetensen genom exempelvis fördjupad kontakt med Piteå kommuns vetenskapliga ledare.

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Inga i nuläget.

En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?

Återigen samma sak som tidigare; beslutet har återkopplats muntligt till eleverna, dock så har det förenklats något så att det var mer greppbart för eleverna.

Krister Johansson, rektor Hortlaxskolan

Utbildningsförvaltningen
Piteå kommun